

[Landbrugsministeren.]

det samarbejde vedrørende eksporten, som vi hidtil har kendt mellem organisationerne og landbrugsministeriet, og det takker jeg naturligvis for, da jeg også anser det for at være den rigtige vej.

Det ærede medlem hr. Aksel Møller udtalte til at begynde med, at det spørgsmål, der her var til behandling, var ikke så let og ligetil, som man fra anden side havde villet gøre det til, det var en kamp om afsætningen; landbrugseksporten havde hidtil været ordnet på den måde, at man har haft et apparat, der kunne regulere eksporten, således som nu vore interesser og vore forpligtelser nødvendiggjorde det, og det ville vel også nok i fremtiden, i alt fald så længe vi havde de tosidede aftaler, være nødvendigt at fortsætte efter samme linie; men så udtalte det ærede medlem, at han var imod de nuværende udvalg, og han var også imod det, som nu blev foreslået fra anden side som det, der skulle træde i stedet. Jeg for mit vedkommende tror, der er tjent store millionbeløb gennem årene ved, at vi har centraliseret salget, som vi har gjort. Jeg tror ikke, det ville have været muligt for landbruget at opnå tilnærmelsesvis de værdier, det har fået hjem, hvis man ikke havde haft denne centralisering af eksporten. Når modparten centraliserer, vil det være uklogt af os ikke også at gøre det.

Det ærede medlem hr. Aksel Møller mente, at det, vi nu vil indføre, er en permanent spændetroje for landbrugseksporten. Ja, men må jeg spørge det ærede medlem: Har landbruget da ikke ret til at sælge sine egne varer efter de regler, de organisationsaftaler, den linie, det ønsker? Er det landbrugets interesse, det ærede medlem vil varetage? — det er dog landbrugets varer. Eller er det handelens interesse, det ærede medlem vil varetage? Eller hvis interesse er det? Jeg kan ikke se, at det har noget som helst med et frit samfund at gøre, at man vil forhindre landbruget i selv at træffe de foranstaltninger, det ønsker ved salget af landbrugets varer på almindelig andelsbasis.

Det ærede medlem hr. Aksel Møller sagde, at han naturligvis var glad for, at det blev sådan, at alle kunne være med, og han udtalte yderligere, at efter de vedtægter, der er opstillet, skal alle være med. Det er ikke rigtigt. Enhver kan stå udenfor, og det ærede medlem kan være overbevist om, at på visse områder — måske ikke så meget med hensyn til smørret, som man taler så meget om i dag, som på andre områder — vil det sikkert gå sådan, at ikke så få af de handlende og de eksportører, der har med

salget at gøre, står udenfor. Derfor kan man ingenlunde sige, at alle skal være medlemmer. Der er ingen tvang hverken i den ene eller den anden retning. Det er fuldtud på andelsbasis, man bygger disse organisationer op. De er større end andre, de er mere omfattende end andre, men det er, fordi man har opnået mere erfaring om, at således som forholdene er i vore køberlande, vil det være en fordel for dansk landbrug også at udnytte centraliseringen med hensyn til afsætningen. Enhver kan blive medlem; efter de betingelser, som landbrugsministeriet har stillet for at godkende vedtægterne, kan enhver blive medlem, hvis han ønsker det, og det er naturligvis afgørende for, at man kan sige, at det hele hviler på almindelig dansk andelsbasis. Jeg tror heller ikke det fjerneste på, at organisationerne vil gå imod dette princip. Jeg har givet udtryk derfor på forskellige områder, og jeg har ikke hørt, at man har protesteret, så jeg går ud fra som givet, at det bliver en regel i alle vedtægter for de organisationer, der vil opstå i den kommende tid.

Det ærede medlem hr. Aksel Møller beklagede sig over, at bestyrelsen i det nye smørekseksportudvalg, der skal beherske organisationen — der skal jo nogen til at administrere — består af 9 medlemmer fra landbruget og 2 fra handelen. Er det nu så galt? Er det ikke landbrugets varer, der er tale om? Har ikke landbruget selv ret til at bestemme, efter hvilke retningslinier det vil sælge sine varer? At det ønsker at få de dygtige eksportører med, er der da ikke noget at sige til; at disse ønsker at være med i bestyrelsen, er der heller ikke noget at sige til, men mener det ærede medlem virkelig, at handelen skulle have flertal i disse udvalg, når det er landbrugets varer det drejer sig om? Det kan jeg da ikke tro. Jeg kan ikke se, der er nogensomhelst rimelighed i, at det ikke er landbruget, der har flertal i disse organisationer, når det er landbrugets varer, der skal afsættes; om så handelen har 2 eller 3 medlemmer, er slet ikke afgørende. Det, der er afgørende i en andelssammenslutning, er, at parterne bliver repræsenteret nogenlunde i forhold til deres interesser. Men jeg synes ikke, at man fra rigsdagens side, når man skal godkende vedtægterne, har nogen adkomst til at sige, at handelen skal have en større repræsentation, eventuelt have flertal. Det, som jeg synes jeg har ret og pligt til, er at forlange, at organisationerne dannes på almindelig andelsbasis, så enhver virkelig kan blive medlem, og indenfor disse rammer må det selvfølgelig være flertallet, der er afgørende. Det er det i enhver for-